

Nieuwkomers, participatiewet en ASD

Naar aanleiding van discussie in ASD van 21 april over bericht in Barendrechts Dagblad over “14 van 45 Barendrechtse asielzoekers zijn aan het (vrijwilligers-)werk” (zie 1).

Conclusies:

1. Inburgering van nieuwkomers:

De inburgering van nieuwkomers wordt geregeld in de wet Inburgering 2021. Deze wet is in werking getreden in 2022 en geldt voor iedereen die inburgeringsplichtig is (zie 3).

2. Participatiewet en nieuwkomers:

De Participatiewet is gericht op het ondersteunen bij de inburgering en het vinden van werk, zodra zij (asielzoekers) een verblijfsvergunning hebben gekregen. Dan zijn zij statushouders. De Participatiewet is bedoeld om mensen die (gedeeltelijk) niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien, te helpen naar werk of een uitkering te bieden. Een groot deel (tweederde) van de nieuwkomers leeft enkele jaren van een bijstanduitkering (zie 2).

3. Nieuwkomers, participatiewet en ASD.

De inburgering van nieuwkomers als zodanig behoort niet tot het werkterrein van de ASD want deze valt onder wet Inburgering. Asielzoekers (nieuwkomers zonder verblijfsvergunning) vallen ook niet onder de ASD want (nog) geen inwoner van Capelle.

Via de Participatiewet behoren nieuwkomers en statushouders wel (indirect) tot het werkgebied van de ASD aangezien deze inwoners van Capelle meestal enkele jaren van een bijstandsuitkering leven.

Het zwaartepunt van inburgering ligt bij de wet Inburgering. De Participatiewet is ondersteunend bij de inburgering.

Informatie:

1. Barendrechts Dagblad, 16 april 2026
2. AI Google
3. Wet inburgering 2021

1. <https://barendrechtsdagblad.nl/Lokaal/14-van-45-barendrechtse-asielzoekers-zijn-aan-het-vrijwilligers-werk>:

14 an 45 Barendrechtse asielzoekers zijn aan het (vrijwilligers-)werk

In april 2025 is de pilot "Iedereen doet mee in Barendrecht" gestart, gericht op activering en participatie van asielzoekers in de opvanglocatie aan de Zuider Carnisseweg. Van de 45 bewoners zijn tot op heden 14 personen gekoppeld aan vrijwilligerswerk of een werkervaringsplek. De eerste resultaten laten zien dat gerichte activering bijdraagt aan structuur, vaardigheden en arbeidsmarktoriëntatie. Verdere doorontwikkeling is nodig om een grotere groep asielzoekers te bereiken. De pilot sluit aan bij de uitgangspunten van de Wet inburgering 2021 en het gemeentelijk participatie- en arbeidsmarktbeleid, waarin vroege activering centraal staat.

Sinds 1 januari 2024 zijn in totaal 125 inburgeraars gestart met een inburgeringstraject in Barendrecht. De instroom in 2025 is daarmee licht toegenomen ten opzichte van 2024. De instroom van gezinsmigranten is niet gekoppeld aan de gemeentelijke huisvestingstaakstelling, aangezien deze groep zich zelfstandig in de gemeente vestigt. De instroom van statushouders is hier wél direct aan verbonden en hangt samen met de voortgang in de huisvesting.

Voor Barendrecht geldt een huisvestingstaakstelling van 40 statushouders voor de eerste helft van 2026. Per 1 januari 2026 kende Barendrecht een achterstand van 32 gehuisveste statushouders. Dit betekent dat in totaal 72 statushouders vóór 1 juli 2026 van huisvesting moeten worden voorzien.

2. AI Google Wat is relatie tussen de participatiewet en asielzoeker?

maandag 4 mei 2026, 12:56 uur

De relatie tussen de Participatiewet en asielzoekers/statushouders is primair gericht op het ondersteunen bij de inburgering en het vinden van werk, zodra zij een verblijfsvergunning hebben gekregen. De Participatiewet is bedoeld om mensen die (gedeeltelijk) niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien, te helpen naar werk of een uitkering te bieden.

Hier zijn de belangrijkste punten over de relatie:

- **Statushouders (asielzoekers met vergunning):** Zodra een asielzoeker een verblijfsvergunning krijgt, worden zij gelijkgesteld aan Nederlandse staatsburgers voor de Participatiewet. Dit betekent dat ze recht hebben op een bijstandsuitkering als ze nog geen werk hebben.
- **Gemeentelijke verantwoordelijkheid:** Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inburgering, begeleiding naar werk en re-integratie van statushouders, vaak met een budget voor ondersteuning.
- **Arbeidsplicht:** Net als andere bijstandsgerechtigden, hebben statushouders een arbeidsplicht (of een inspanningsplicht richting werk) en moeten zij actief participeren in de samenleving.
- **Participatie en gezondheid:** De wet richt zich niet alleen op betaald werk, maar ook op actieve participatie om gezondheidsproblemen (zoals PTSS of depressie) te voorkomen en integratie te bevorderen.

Verskil tussen asielzoeker en statushouder

Het is belangrijk om te weten dat de Participatiewet pas echt van toepassing is op het moment dat een asielzoeker een **status (verblijfsvergunning)** heeft. Tijdens de asielprocedure, wanneer ze in een opvanglocatie van het COA verblijven, gelden andere regels voor opvang en leefgeld.

Situatie eind 2024/2025

Uit recente cijfers blijkt dat een groot deel van de statushouders (ruim 76% eind 2024) gebruikmaakt van een bijstandsuitkering, al is dit percentage licht dalend door intensievere inzet op werk.

3. Wet inburgering 2021

Wet inburgering 2021

Het inburgeringsstelsel is veranderd. Gemeenten hebben nu een belangrijke rol bij de begeleiding van nieuwkomers die inburgeringsplichtig zijn. Niet iedere nieuwkomer is inburgeringsplichtig. Dit hangt onder andere af van de huidige nationaliteit.

De nieuwe Wet Inburgering is in werking getreden op 1 januari 2022. Deze nieuwe wet heet de Wet inburgering 2021 en geldt voor iedereen die vanaf 1 januari 2022 inburgeringsplichtig is. Lees meer over [hoe u kunt inburgeren](#).